

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

YHTEISKUNNALLISEN VAIKUTTAVUUDEN NÄKÖKULMIA LIIKUNTATUTKIMUKSEEN

Liikuntatieteen päivät, Teemasessio: Tutkimuksen tulevaisuus

Torstai 9.9. klo 10:00-10:30

Tomi Mäki-Opas

Tutkimusjohtaja, dosentti

Vaikuttavuuden talo

Itä-Suomen yliopisto

UEF// University of Eastern Finland

Tomi Mäki-Opas

- Dosentti (terveyspolitiikka)
- FT (kansanterveystiede, eriarvoisuus)
- VTM (sosiaalipolitiikka)
- **Tutkimusjohtaja**, Vaikuttavuuden talo, Itä-Suomen yliopisto (UEF): www.uef.fi/vaikuttavuuden-talo/
- **Johtaja**, Vaikuttavuus sosiaali- ja terveyspalveluissa tutkimusyhteisö:
www.uef.fi/fi/tutkimusyhteiso/vaikuttavuus-sosiaali-ja-terveyspalveluissa
- **Avoin CV ja julkaisuluettelo, UEF Connect:**
<https://uefconnect.uef.fi/henkilo/tomi.maki-opas>
- **Twitter:** @temakinen
- **Ei sidonnaisuuksia**

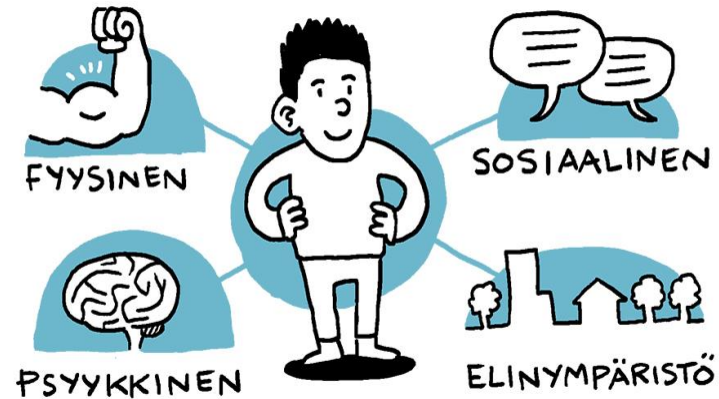
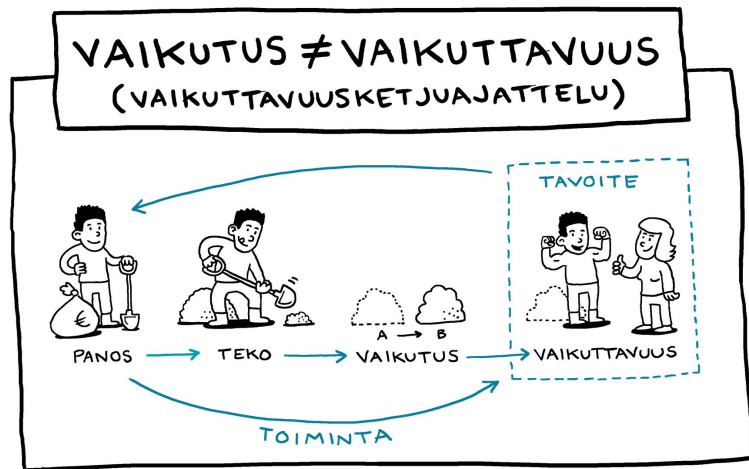
Sisältö

- 1) Take home messages
- 2) Tausta
- 3) Yhteiskunnallinen vaikuttavuus
- 4) Kokonaisvaltainen näkökulma hyvinvointiin
- 5) Yhteenvedo
- 6) Lähteet

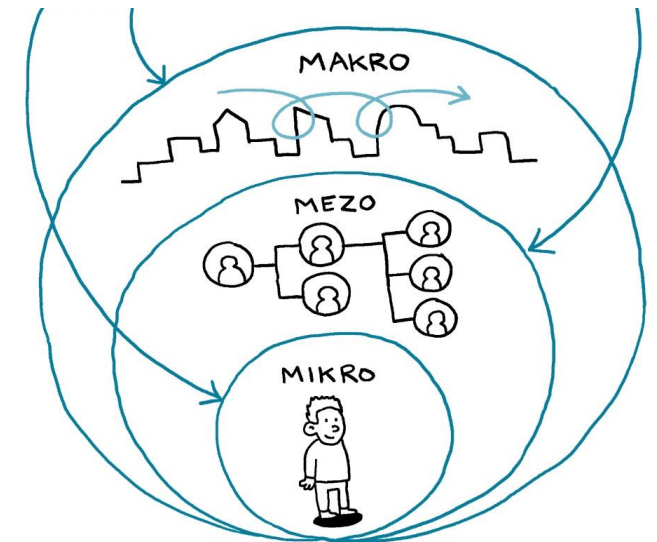
1) TAKE HOME MESSAGES

1) KOKONAISVALTAINEN HYVINVOINTI

2) VAIKUTTAVUUSKETJU-AJATTELU

2) YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

2) Tutkimukselta vaaditaan vaikuttavuutta

- a) Nykyisten palveluiden, toimien, työmenetelmien ja käytäntöjen vaikuttavuus on tutkittava, jotta **rajalliset resurssit voidaan kohdistaa ja käyttää mahdollisimman vaikuttavasti sekä kestävästi.**
- b) **Palvelujärjestelmältä vaaditaan voimakasta uudistumista ja painotuksen tulisi siirtyä ehkäisevään toimintaan** – väestön ikääntyminen, ihmisten vaatimustason kasvu sekä teknologian kehitys taustalla
- c) Ihmisten **elämäntilanteiden moninaisuus** asettaa haasteita ehkäisylle, hoidolle ja palveluille.

2) “Liikunta on yksi **tehokkaimmista keinoista** edistää **terveyttä** ja **yllä pitää toimitakykyä**”*

- Liikunnalla **kymmeniä suotuisia vaikutuksia** terveyteen ja hyvinvointiin
- Olennaista liikunnan **määrä ja laatu!**
- **Haitat** (onnettomuudet, yliannostus) tulisi kuitenkin välttää!
- Vain **harva sairaus estää** liikkumista!
- Liikunnasta ei kuitenkaa ole hyötyä kuureita vain sen tulisi olla **säännöllistä!**

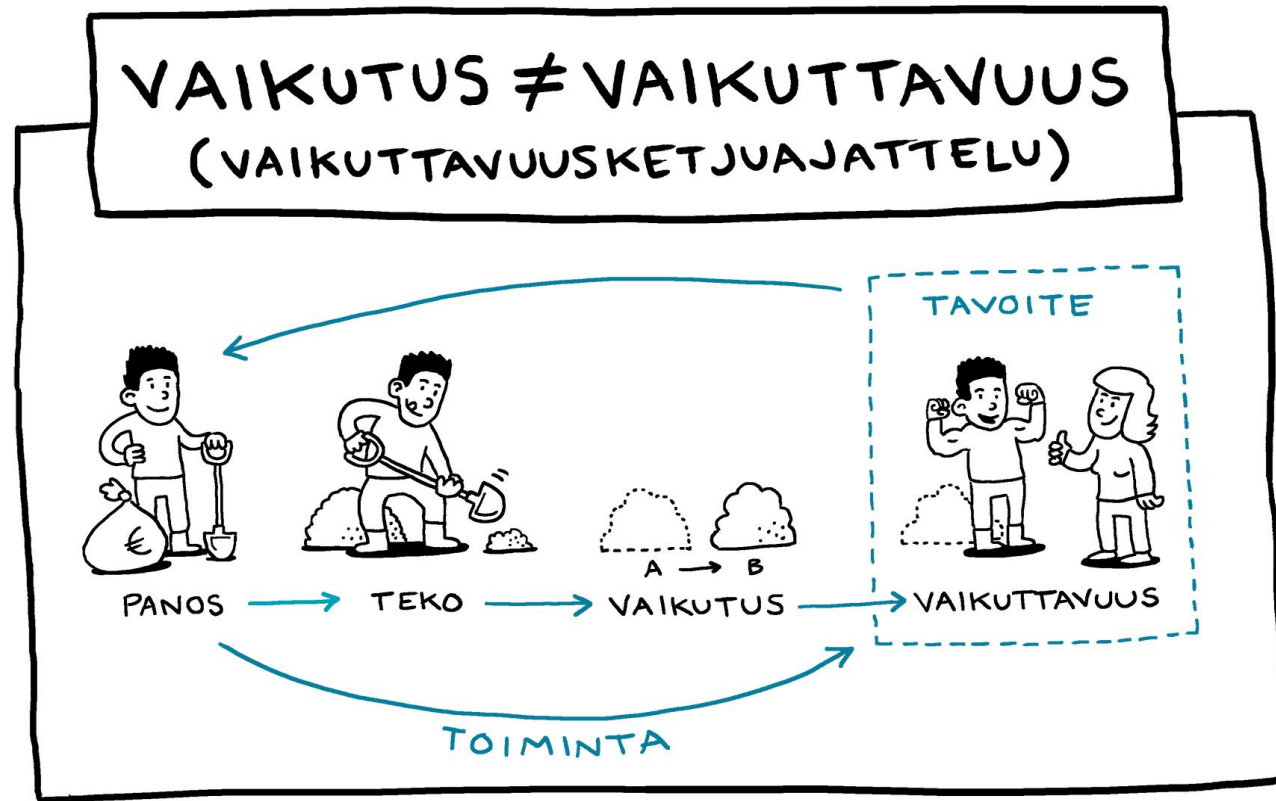
* Lähde: Duodecim,
Terveyskirjasto

1) MITEN MÄÄRITELLÄÄN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS LIIKUNNAN NÄKÖKULMASTA?

Vaikuttavuus voidaan määritellä hyödyntäen vaikuttavuusketjuajattelua.

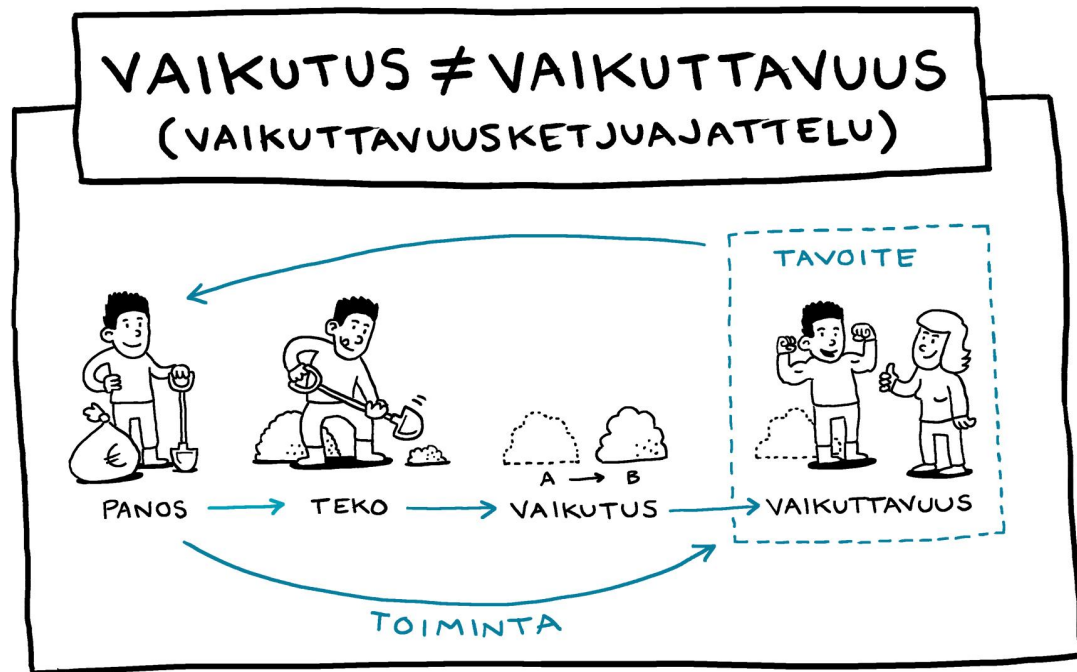
Lähde:

UEF// MOOC
Vaikuttavuus

Tehokkuus ("efficiency, efficacy") = vaikuttavuuden suhde käytettyihin resursseihin

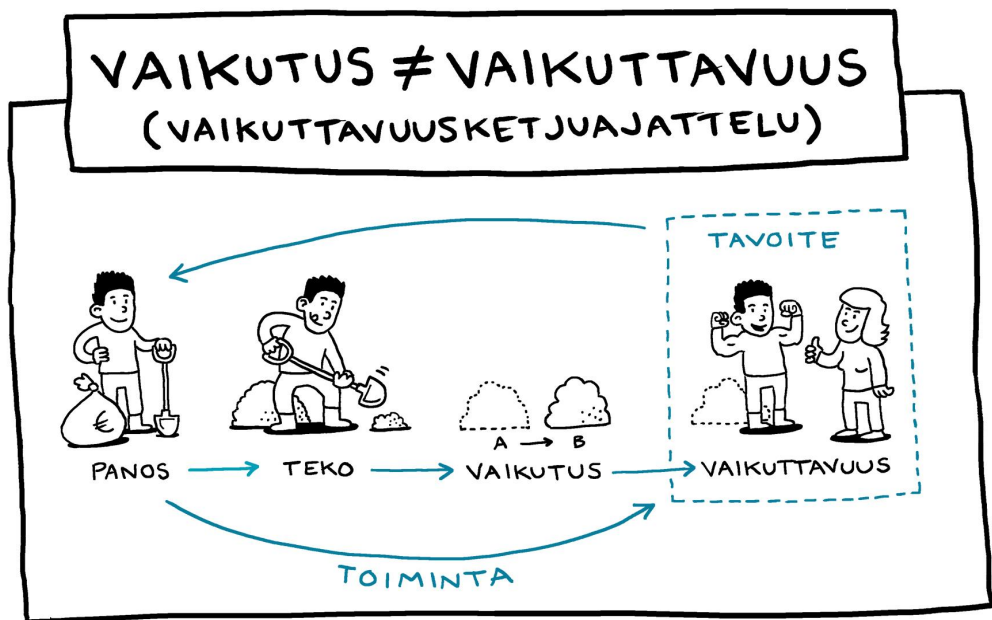
Tuottavuus ("productivity") = vaikutuksen suhde käytettyihin resursseihin

Kustannus-vaikuttavuus ("cost-effectiveness") = kustannusten ja vaikuttavuuden välinen suhde

Lähde:

UEF// MOOC
Vaikuttavuus

Lähde:

UEF// MOOC
Vaikuttavuus

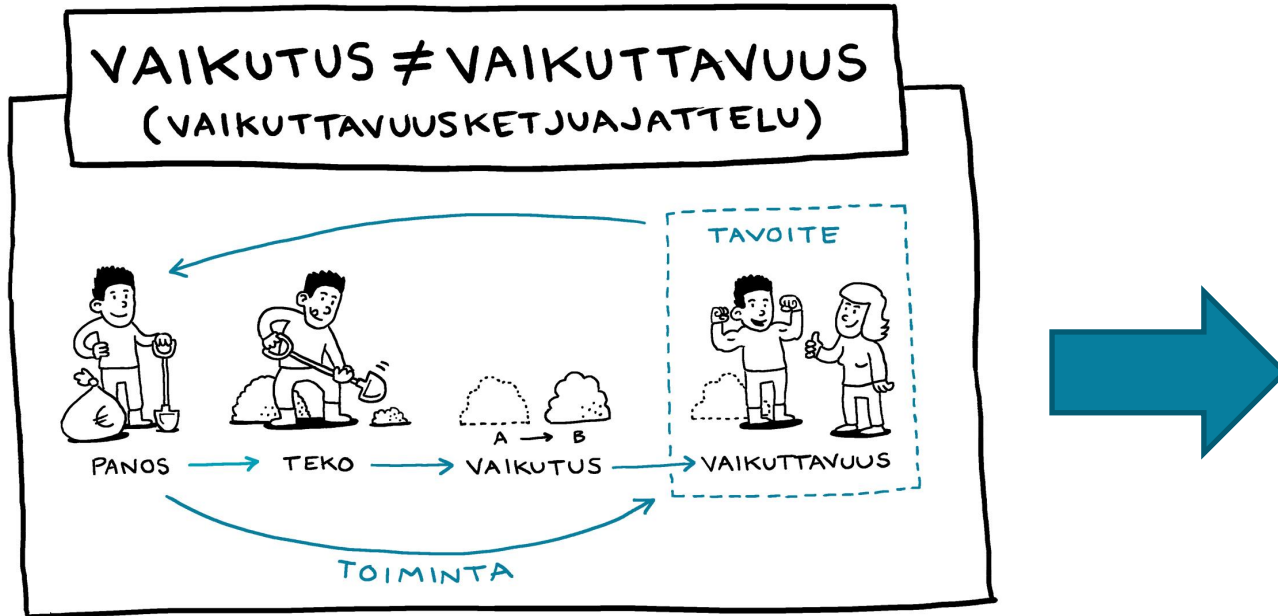
1) PANOKSET = rahat, joilla esim.
palkataan ja koulutetaan liikunnanopettaja

2) TEOT = liikuntaa opetetaan 2 tuntia
viikossa

3) VAIKUTUKSET = koululainen osaa
liikkua monipuolisesti välttämällä riskit ja
haitat

4) VAIKUTTAVUUS = koululaisen
kokonaisvaltainen hyvinvointi edistyy,
työllistyy, elintaso kohoaa jne

ENTÄ YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS?

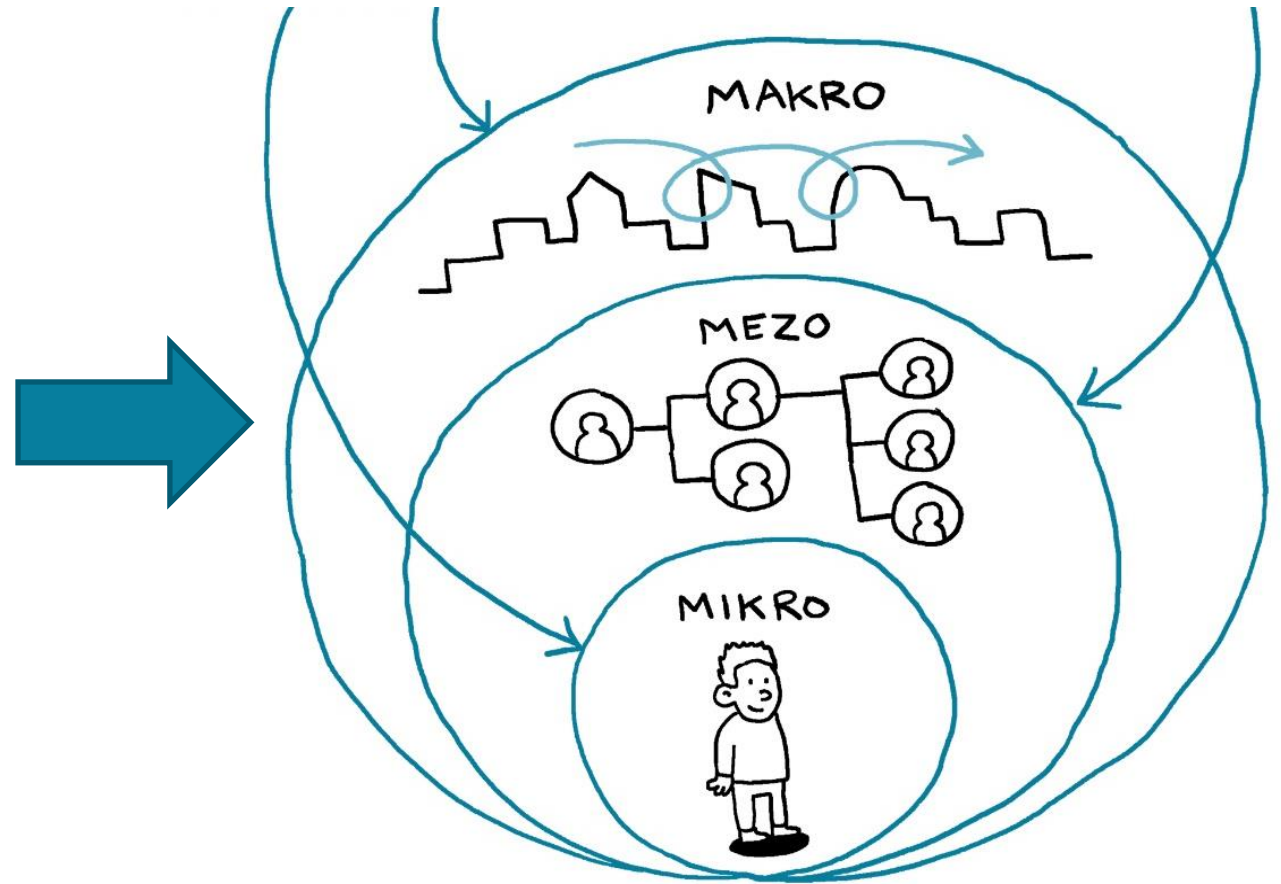
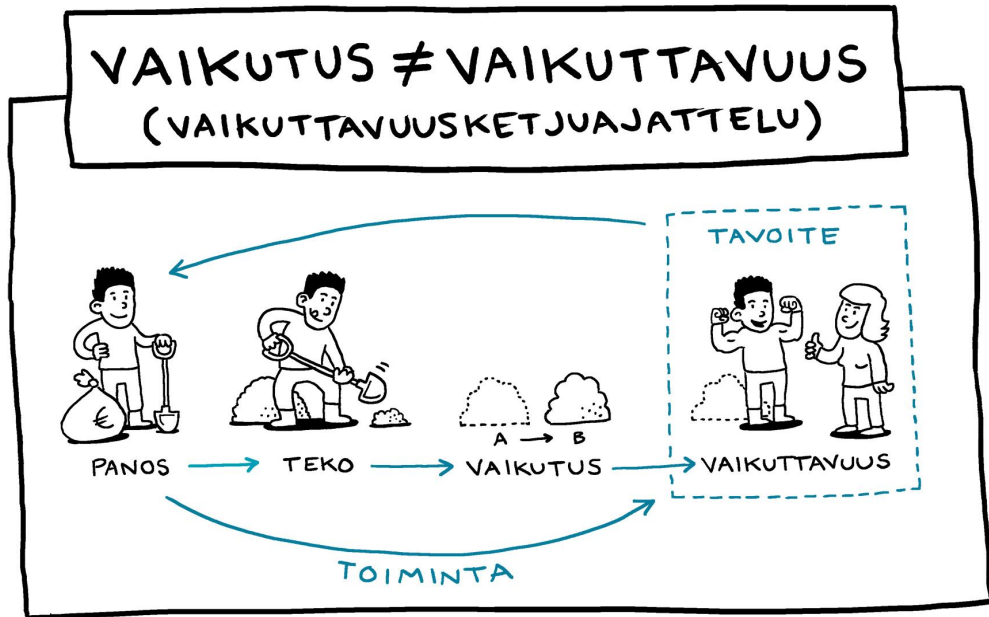

Lähde:

UEF// MOOC

Vaikuttavuus

ENTÄ YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS?

Lähde:

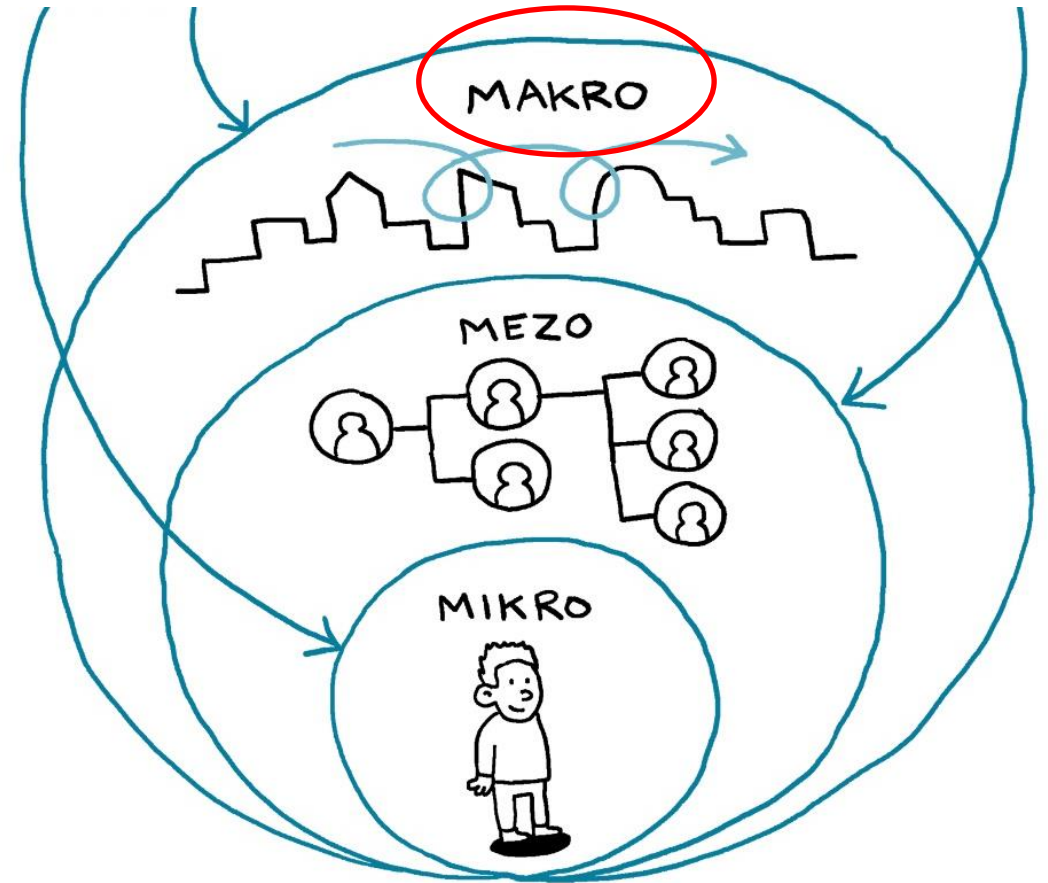
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

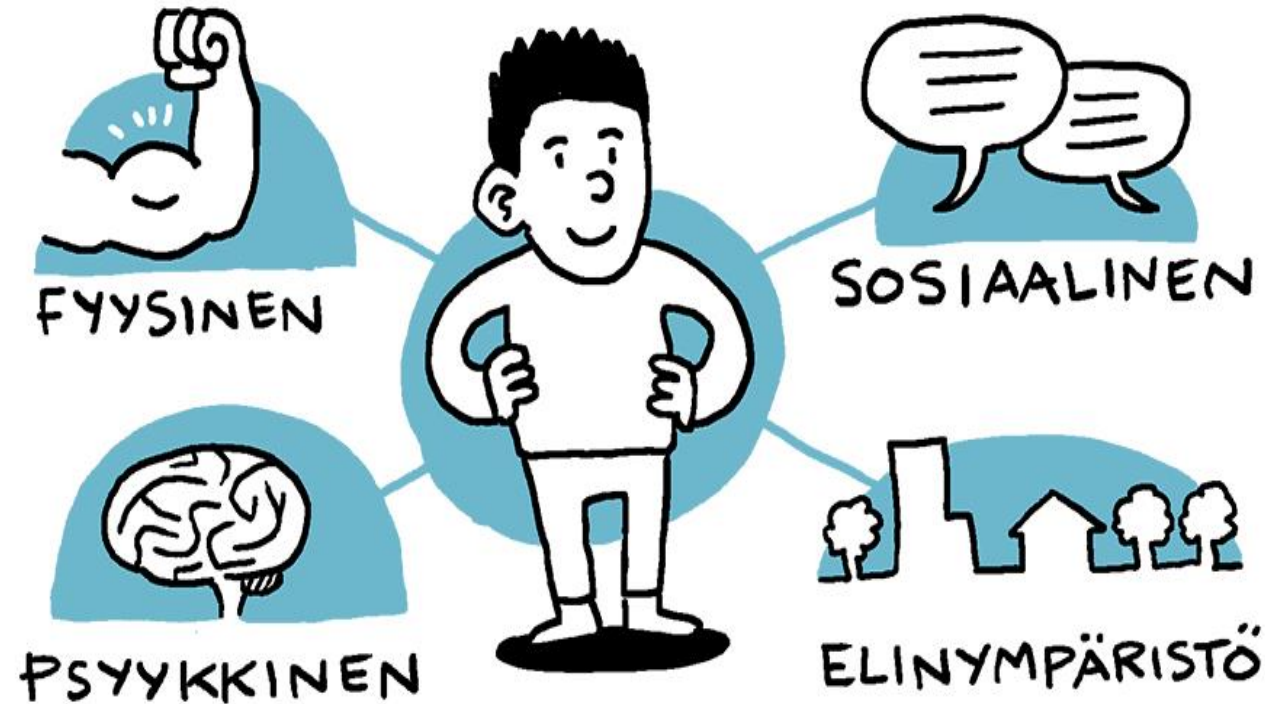
MITÄ ON YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS?

= sitä miten on saavutettu liikunnalle asetetut yhteiskunnalliset tavoitteet
esim.

- 1) hyvinvointi edistyy,
- 2) eriarvoisuus vähenee,
- 3) tasa-arvoinen saatavuus toteutuu,
- 4) integraatio toteutuu
- 5) kustannuksia hillitään

KOKONAISVALTAINEN NÄKÖKULMA HYVINVOINTIIN JA SEN EDISTÄMISEEN = ELÄMÄNLAADUN VIITEKEHYS

Lähde:
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

Health benefits of physical activity: a systematic review of current systematic reviews

Darren E R Warburton¹, Shannon S D Bredin

Affiliations + expand

PMID: 28708630 DOI: 10.1097/HCO.0000000000000437

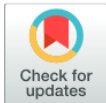

RESEARCH ARTICLE

Socio-economic determinants of physical activity across the life course: A "DEterminants of Diet and Physical Activity" (DEDIPAC) umbrella literature review

Grainne O'Donoghue^{1,2*}, Aileen Kennedy², Anna Puggina³, Katina Aleksovska³, Christoph Buck⁴, Con Burns⁵, Greet Cardon⁶, Angela Carlin⁷, Donatella Ciarapica⁸, Marco Colotto³, Giancarlo Condello⁹, Tara Coppinger⁵, Cristina Cortis¹⁰, Sara D'Haese⁶, Marieke De Craemer⁶, Andrea Di Blasio¹¹, Sylvia Hansen¹², Licia Iacoviello¹³, Johann Issartel², Pascal Izzicupo¹¹, Lina Jaeschke¹⁴, Martina Kanning¹⁵, Fiona Ling⁷, Agnes Luzak¹⁶, Giorgio Napolitano¹¹, Julie-Anne Nazare¹⁷, Camille Perchoux¹⁷, Caterina Pesce⁹, Tobias Pischon¹⁴, Angela Polito⁸, Alessandra Sannella¹⁰, Holger Schulz¹⁶, Chantal Simon¹⁷, Rhoda Sohun⁷, Astrid Steinbrecher¹⁴, Wolfgang Schlicht¹², Ciaran MacDonncha⁷, Laura Capranica⁹, Stefania Boccia³

¹ School of Public Health, Physiotherapy & Sports Science, University College Dublin, Dublin, Ireland.

- **Fyysisellä aktiivisuudella on, kuten aikaisemminkin tuli esille, selkeitä myönteisiä terveysvaikutuksia, mutta entä laajemmin hyvinvointivaikutukset?**

➤ **Muita hyötyvätkö kaikki yhtäläisesti näistä hyvinvointivaikutuksista?**

The Built Environment as a Determinant of Physical Activity: A Systematic Review of Longitudinal Studies and Natural Experiments

Mikko Kärmeniemi, MSc^{1,2,3} • Tiina Lankila, PhD⁴ • Tiina Ikäheimo, PhD^{3,5} •
Heli Koivumaa-Honkanen, PhD^{6,7,8} • Raija Korpelainen, PhD^{1,2,3}

Published online: 17 January 2018

© Society of Behavioral Medicine 2018. All rights reserved. For permissions, please e-mail: journals.permissions@oup.com

THE LANCET

ARTICLES | VOLUME 388, ISSUE 10051, P1311-1324, SEPTEMBER 24, 2016

The economic burden of physical inactivity: a global analysis of major non-communicable diseases

Dr Ding Ding, MD • Kenny D Lawson, PhD • Tracy L Kolbe-Alexander, PhD • Prof Eric A Finkelstein, PhD •
Prof Peter T Katzmarzyk, PhD • Prof Willem van Mechelen, PhD • et al. [Show all authors](#) • [Show footnotes](#)

Published: July 27, 2016 • DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(16\)30383-X](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(16)30383-X) • [Check for updates](#)

- Tiedämme paljon fyysisen aktiivisuuden taustalla olevista tekijöistä (yksilö, yhteisö ja ympäristö)
 - Teemmekö oikeita (vaikuttavia) toimenpiteitä ja tekoja sen edistämiseksi?
 - Käytämmekö oikeassa suhteessa resursseja (kustannus-vaikuttavuus) toimenpiteiden toteuttamiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi?

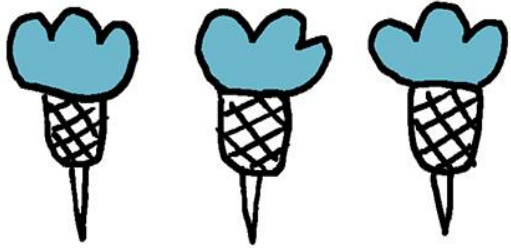
Downloaded from https://jaca

YHTEENVETONA

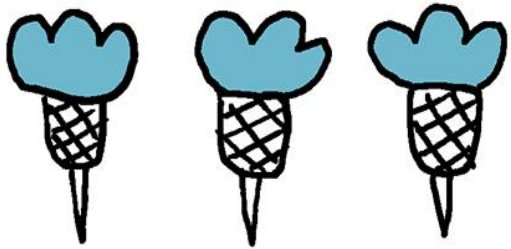
1) MIKSI **VAIKUTTAVUUTTA** KANNATTAA ARVIOIDA?

RESURSSIT
OVAT
RAJALLISET

1) MIKSI **VAIKUTTAVUUTTA** KANNATTAA ARVIOIDA?

RESURSSIT
OVAT
RAJALLISET

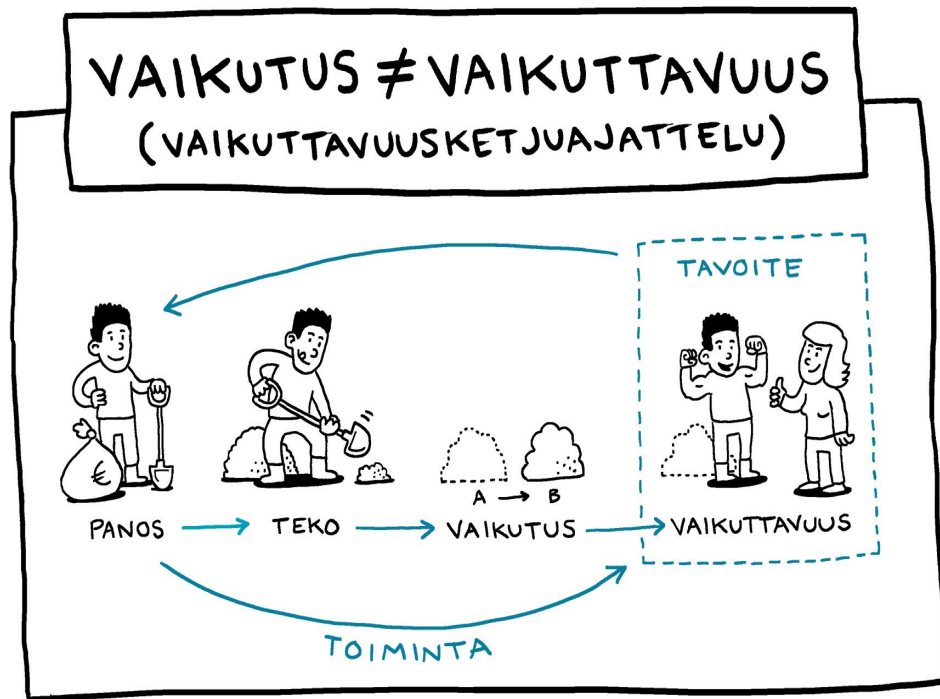

TIETO VAIKUT-
TAVUUDESTA
AUTTAA KOH-
DENTAMAAN
RESURSSIT...

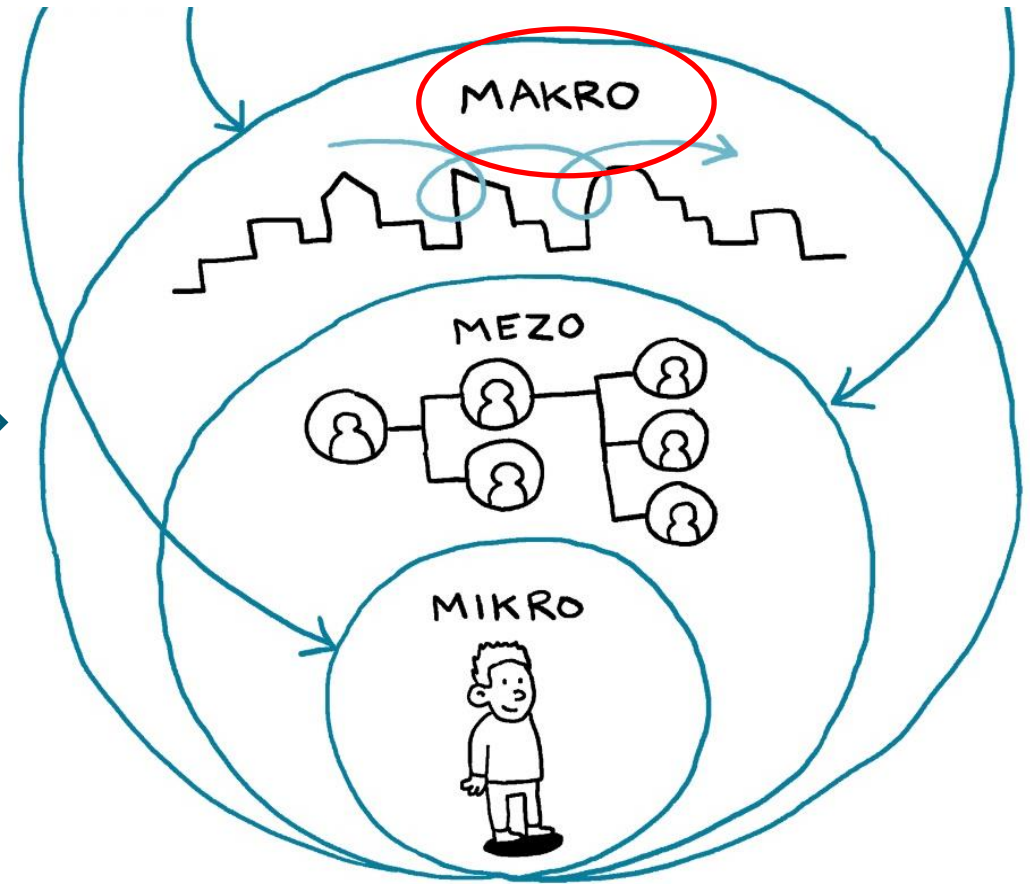
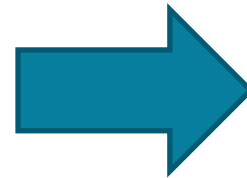
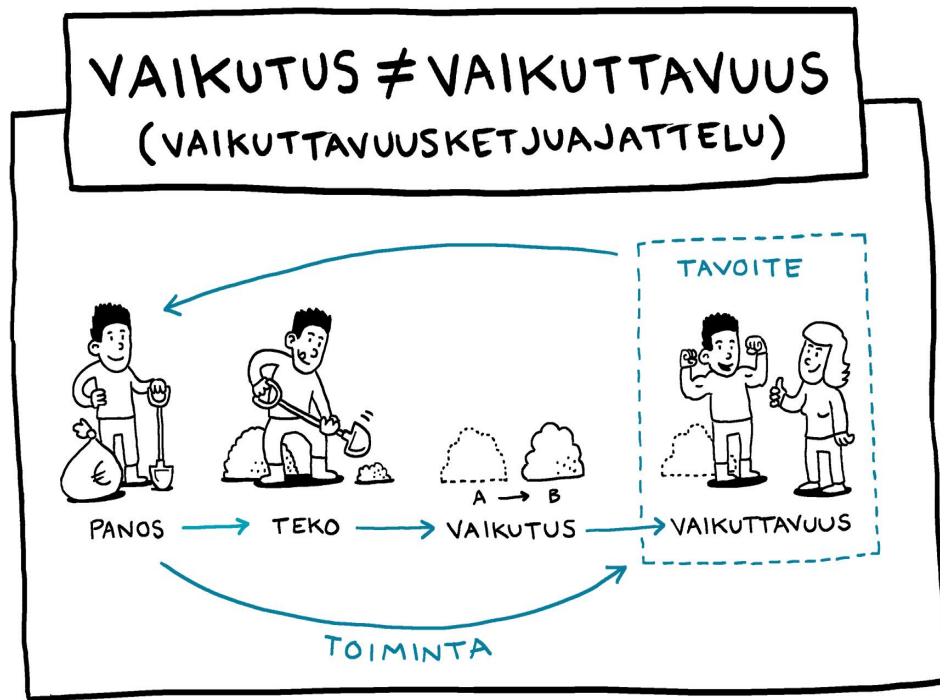
...TEHOKKAASTI
JA OIKEUDEN-
MUKAISESTI

Lähde:
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

2) TÄRKEÄ HUOMIOIDA VAIKUTTAVUUTTA MÄÄRITTÄVÄT KESKEISET TEKIJÄT JA TASOT!

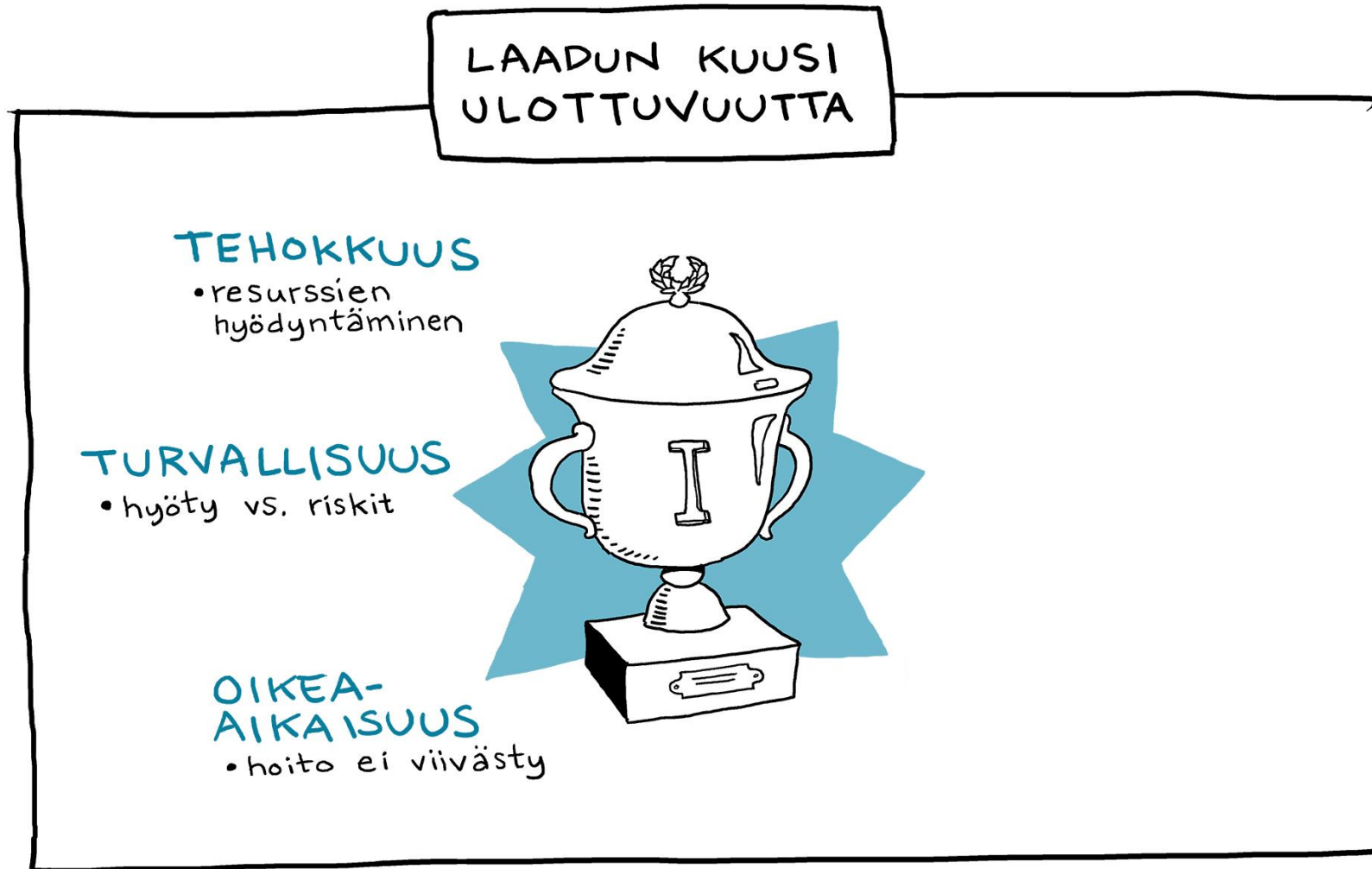
2) TÄRKEÄ HUOMIOIDA VAIKUTTAVUUTTA MÄÄRITTÄVÄT KESKEISET TEKIJÄT JA TASOT!

Lähde:

UEF// MOOC Vaikuttavuus

3) TOIMINNAN KOKONAISVALTAINEN VAIKUTTAVUUDEN JA LAADUN ARVIOINTI

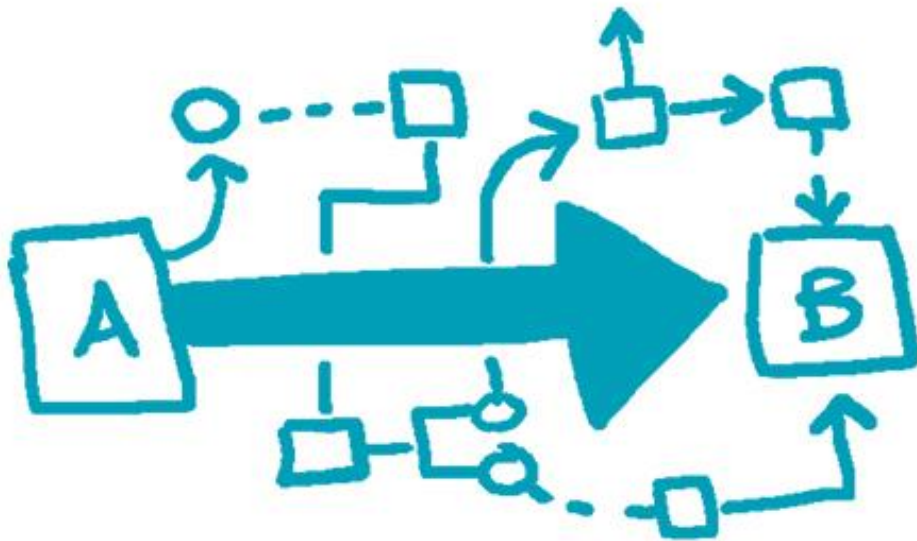
Lähde:
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

3) TOIMINNAN KOKONAISVALTAINEN VAIKUTTAVUUDEN JA LAADUN ARVIOINTI

Lähde:
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

4) TUTKIMUSTIEDON HYÖDYNTÄMINEN PÄÄTÖKSENTEOSSA: KILPAILEVAT INTRESSIT, YHTEINEN YMMÄRRYS JA VAIKUTTAVUUSTIEDON MERKITYS

Lähde:
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

5) LOPUKSI: VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI ON TÄRKEÄ OSA KEHITTÄMISTYÖTÄ!

Lähde:
UEF// MOOC
Vaikuttavuus

UEF // VAIKUTTAVUUDEN TALO

Kiitos!

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Tomi Mäki-Opas

Tutkimusjohtaja, dosentti

Itä-Suomen yliopisto

Vaikuttavuuden talo

tomi.maki-opas(at)uef.fi

050 323 4020

www.uef.fi

www.uef.fi/vaikuttavuuden-talo